

Кадэнцыя дэпутатаў мясцовых Саветаў будзе падоўжана?

У Савеце Рэспублікі сенатары ўхвалілі законапраект «Аб змяненні Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь»

Магчымасць увядзення адзінага дня галасавання і падаўжэнне кадэнцыі дэпутатаў мясцовых Саветаў дэпутатаў разгледзелі члены Савета Рэспублікі падчас закрыцця пятай сесіі.

У Савеце Рэспублікі сенатары адобрылі законапраект «Аб змяненні Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь», які прадставіў прэм'ер-міністр Раман Галоўчанка. Змены ў Канстытуцыю прадугледжваюць двухфактарны разгляд абедзвюма палатамі парламента, таму праз тры месяцы дэпутаты Палаты прадстаўнікоў падчас асенняй сесіі разгледзяць гэты законапраект у другім чытанні, а члены Савета Рэспублікі зноў павінны будучы адобрыць яго пераважнай большасцю галасоў.

— Больш за чвэрць стагоддзя мінула з моманту, калі быў прыняты наш Асноўны закон, які на доўгія гады замацаваў уласны шлях развіцця маладой суверэннай дзяржавы. Закладзены ў той перыяд канстытуцыйныя асновы беларускай дзяржаўнасці забяспечваюць неабходныя ўмовы для таго, каб Беларусь стала моцнай і стабільнай краінай, сапраўднай дзяржавай для народа, — звярнуў увагу **прэм'ер-міністр Раман ГАЛОЎЧАНКА**. — Відавочна, што самастойны палітычны суб'ект у цэнтры Еўропы, які не жадае гуляць па навізаных звонку правілах, шмат каму не дае спакою. Тады задзейнічаюць самыя езуіцкія метады і прыёмы: ад хлусні да мер санкцыйнага ціску.

Прэм'ер адзначыў, што падзеі апошняга часу даказалі: мы не будзем прымаць прадкідванае нам звонку рашэнне.

— І будзем рашэнне прымаць самі, заснаванае на патрэбах і патрабаваннях беларускага грамадства. Менавіта такім рашэннем з'яўляецца прадстаўлены законапраект, — падкрэсліў прэм'ер. — Гэты дакумент прадугледжвае карэкціроўку Канстытуцыі ў частцы правядзення выбараў дэпутатаў парламента і мясцовых Саветаў дэпутатаў у адзіны дзень, а таксама прадаўжэнне кадэнцыі мясцовых Саветаў дэпутатаў 28-га склікання. Такая прапанова атрымала канкрэтныя юрыдычныя фармулёўкі ў выніку агульнанацыянальнага збору ініцыятыў па змяненні Канстытуцыі. Грамадзяне накіроўвалі значную колькасць прапаноў, якія змяшчалі меркаванне аб мэтазгоднасці адначасовага правядзення выбараў дэпутатаў усіх узроўняў.

Прэм'ер-міністр падкрэсліў, што ініцыятыва прайшла высокапрафесійную экспертную ацэнку Канстытуцыйнай камісіі, падтрымана Нацыянальным сходам і па яго хадаініцтве ўнесена кіраўніком дзяржавы ў парламент.

— У гэтым кантэксце хачу асабліва адзначыць актыўную пазіцыю нашых грамадзян, іх неабыхаваасць да палітычнай будучыні нашага агульнага дому. І няма сумневу, што такая ініцыятыва, якая ідзе ад людзей, будзе служыць справе развіцця нашай краіны, — падкрэсліў ён. — Хтосьці можа задацца пытаннем: чаму цяпер, у чым спешка, чаму на рэферэндуме па змяненні Канстытуцыі? І навошта трэба прымаць

Фота BenTA.

гэтае рашэнне фактычна напярэдадні правядзення гэтага самага рэферэндуму?

Раман Галоўчанка растлумачыў, што ў адпаведнасці з дзеючым канстытуцыйна-прававым рэгуляваннем наступныя выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў павінны прайсці на пачатку 2022 года, а ў парламент — у 2023-м.

— Такім чынам, у выпадку замацавання па выніках рэферэндуму ў Канстытуцыі адзінага электаральнага дня дэпутаты мясцовых Саветаў, выбраныя ў 2022 годзе, будучы ажыццяўляць свае паўнамоцтвы крыху больш за год — да выбараў у парламент 2023 года. Такі кароткі тэрмін паўнамоцтваў неспрыяльна паўплывае на эфектыўнасць іх работы і пнізіць цікавасць да вылучэння кандыдатаў на выбары 2022 года. А выбраныя ў студзені будучага года дэпутаты за адведзены прамежак часу аб'ектыўна не змогуць забяспечыць рэалізацыю сваіх паўнамоцтваў у частцы выканання праграм і наказаў выбаршчыкаў.

Прэм'ер-міністр патлумачыў, што замацаваны ў законапраекце падыход дазволіць мясцовым Саветам дэпутатаў 28-га склікання ажыццяўляць свае паўнамоцтвы да пачатку тэрміну паўнамоцтваў мясцовых Саветаў, выбраных у адзіны дзень галасавання. Такім чынам, будучы нівеліраваны названыя непажаданыя фактары.

Раман Галоўчанка акцэнтаваў увагу на тым, што адначасова палажэнні законапраекта накіраваны на ўстанаўленне дадатковых пераваг, і спыніўся на кожнай з іх. Першая звязана з эканоміяй бюджэтных сродкаў. Прэм'ер-міністр прывёў некалькі лічбаў:

— Так, для правядзення выбараў у мясцовыя Саветы дэпутатаў 2022 года неабходна каля 25 мільёнаў рублёў. Палога гэтай сумы — 12 мільёнаў 906 тысяч — прадугледжана ўжо ў бюджэце на 2021 год.

Ён адзначыў, што ў выпадку рэалізацыі палажэнняў законапраекта гэтыя сродкі будучы сэканомлены. Акрамя таго, падкрэсліў прэм'ер, гэтая сінхранізацыя выбарчых кампаній створыць дадатковыя ўмовы для аптымізацыі агітацыйнага перыяду і расходаў на будучых этапах грамадска-палітычнага жыцця ў краіне як на выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў, так і на выбарах у парламент.

— Натуральна, гэта не азначае аўтаматычнага скарачэння фінансавых выдаткаў удвая. З павелічэннем нагрузкі на ўчастковыя камісіі вырасце і ўдзельная вага расходаў на іх утрыманне, з'явіцца дадатковыя затраты на выраб друкаванай прадукцыі, аплату працы, транспартныя расходы і ін-

шае. Разам з тым відавочны патэнцыял для эканоміі ёсць, і гэтым фактарам трэба скарыстацца, — сказаў Раман Галоўчанка.

Другі момант звязаны з упарадкаваннем электаральных цыклаў.

— Асноўным Законом краіны замацаваны аднолькавы тэрмін паўнамоцтваў дэпутацкага корпуса ўсіх узроўняў — гэта чатыры гады. Прапанаваны законапраектам падыход спросціць механізм прызначэння выбараў, дасць магчымасць павысіць якасць кантролю за выкананнем патрабаванняў выбарчага заканадаўства, створыць умовы для наладжвання дзейсных камунікацый паміж прадстаўнічымі інстытутамі ўсіх узроўняў і іх грамадзянскай супольнасцю, — адзначыў прэм'ер. — Кандыдатам і іх ініцыятыўным групам, якія прадстаўляюць адны і тыя ж палітычныя сілы, стане лягчэй праводзіць перадвыбарную агітацыю. Аднаразовае наведванне выбарчых участкаў мае перавагу і з санітарна-эпідэміялагічнага пункту гледжання, што немалаважна ва ўмовах з'яўлення новых выклікаў у сферы эпідэміялагічнай бяспекі.

Трэці момант звязаны з адзіным днём галасавання і яўкай выбаршчыкаў. Змены дазволіць канцэнтраваць актыўнасць выбаршчыкаў, планамерна ўвесці вылучэнне кандыдатаў у перадвыбарную агітацыю, што дасць дадатковыя гарантыі выбарчых правоў грамадзян: ад права быць выбраным да забеспячэння волевыяўлення.

— Прагназуецца, што адзіны дзень галасавання дасць выбарам дэпутатаў мясцовых Саветаў і Палаты прадстаўнікоў аднолькавую значнасць. Пры гэтым павысіцца інфармаванасць людзей аб народных выбарніках ва ўсіх інстытутах прадстаўнічай дэмакратыі, што дасць магчымасць лепш разабрацца ў нюансах выбарчага працэсу, — патлумачыў Раман Галоўчанка.

Пры гэтым ён адзначыў, што адзіны выбарчы дзень — гэта не беларускае ноўхау, дзейнічае таксама ў краінах развітой дэмакратыі:

— Канцэпцыя адзіных дзён галасавання існуе ў выбарчым заканадаўстве многіх дзяржаў Еўропы, а таксама ў ЗША, Канадзе і Мексіцы. У Расійскай Федэрацыі адзіны дзень галасавання ўпершыню прайшоў у 2006 годзе і з таго часу там прытрымліваюцца такога электаральнага алгарытму. У рамках Садружнасці Незалежных Дзяржаў дзейнічаюць рэкамендацыі 2014 года, якія прадугледжваюць магчымасць замацавання ў нацыянальным заканадаўстве дзяржаў Садружнасці прадпісанняў аб адзіным дні галасавання на мясцовых выбарах і рэферэндумах. На думку экспертаў, такая ўніфікацыя ўдасканалівае выбарчы працэс, дазваляе ўпарадкаваць тэрміны правядзення выбараў і захоўваць стабільнасць палітычнай сістэмы, дазволіць больш аператыўна адказваць палітычным запытам грамадства, — падкрэсліў Раман Галоўчанка.

У сваю чаргу **старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаў-**

стве і дзяржаўным будаўніцтве Сяргей СІВЕЦ дадаў, што разгляд гэтага пытання сенатарамі адбываецца ў адпаведнасці з артыкулам 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь. У прыватнасці, Савет Рэспублікі надзелены правам ухваліць ці адхіляць прынятыя Палатай прадстаўнікоў праекты законаў аб змене Канстытуцыі.

Акрамя таго, артыкулам 68 Закона «Аб Нацыянальным сходзе Рэспублікі Беларусь» вызначана, што такія законапраекты прымаюцца пасля двух абмеркаванняў і адабрэнняў паасобна палатамі Нацыянальнага сходу з прамежкам не менш за тры месяцы.

— Законапраект унесены Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь на падставе артыкула 138 Асноўнага Закона з улікам просьбы, якая змяшчаецца ў звароце абедзвюх палат парламента да кіраўніка дзяржавы па пытанні замацавання ў Канстытуцыі магчымасці правядзення выбараў у мясцовыя Саветы дэпутатаў 29-га склікання адначасова з правядзеннем выбараў у Палату прадстаўнікоў 8-га склікання, — нагадаў ён.

Старшыня профільнай камісіі патлумачыў, што праектам Закона ў Канстытуцыю ўводзяцца нормы аб адзіным дні галасавання, а таксама аб ажыццяўленні мясцовымі Саветаў дэпутатаў 28-га склікання сваіх паўнамоцтваў да пачатку паўнамоцтваў мясцовых Саветаў дэпутатаў, абраных у адзіны дзень галасавання.

Таксама Сяргей Сівец адзначыў, што гэтыя навацыі змястоўна суадносяцца з выпрацаванай Канстытуцыйнай камісіяй прапановай уключыць у Асноўны Закон нормы аб адзіным дні галасавання на выбарах дэпутатаў усіх узроўняў.

— Падтрымка грамадзянамі гэтай прапановы на рэспубліканскім рэферэндуме пацвярджае неабходнасць правядзення новых выбараў у мясцовыя Саветы дэпутатаў у 2023 годзе, гэта значыць, ужо праз год пасля правядзення такіх выбараў у 2022 годзе, — абгрунтаваў пазіцыю сенатар. — Такім чынам, прапанаваныя законапраектам карэкціроўкі дазволіць пазбегнуць дадатковых бюджэтных выдаткаў, арганізацыйных і часавых выдаткаў, а таксама будучы садзейнічаць забеспячэнню эфектыўнасці, стабільнасці і пераемнасці дзейнасці дэпутатаў мясцовых Саветаў дэпутатаў.

Сенатар Наталля ЯКУБЦКАЯ (менавіта яна выступала з прапановай звярнуцца да Прэзідэнта падчас сумеснага пасяджэння абедзвюх палат парламента), звяртаючыся да калег падкрэсліла, што гэтая ініцыятыва паўплывае на забеспячэнне стабільнасці грамадства, а вопыт, веды і навыкі дэпутатаў 28-га склікання паслужаць на карысць умацавання дзяржаўнасці і народнага адзінства.

Сенатар Віктар ЧАЙЧЫЦ, у сваю чаргу, звярнуў увагу, што ў грамадстве гэтыя змены знайшлі пазітыўнае адлюстраванне і выглядаюць вельмі пераканаўчымі, таму заклікаў калег ухваліць законапраект, які яны падтрымалі аднадушна.

Вольга АНУФРЫЕВА.

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**
ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАў МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15
ад 17 лютага 2009 года выдадзена
Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ АЛЯКСАНДР МІКАЛАЕВІЧ.

Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў):
zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;
e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 14.804.

Нумар падпісаны ў 19.30
1 ліпеня 2021 года.